

“Meselâ, bütün daire-i imkân ve daire-i vücuba bakan,..” Burada geçen “daire-i imkân” ve “daire-i vücub” ifadelerini açıklar mısınız?

İmkân, var olmakla olmamanın eşit olmasıdır. Yaratılan her şey imkân dairesinde yer alır. Yani var olarak gördüklerimiz olmayabilirlerdi veya çok daha farklı özelliklerde olabilirlerdi.

Eşyanın varlık veya yokluğu kendi zatından olmayıp Allah'ın yaratmasıylaadır. Bediüzzamanın ifadesiyle, **“İmkândan vücub görünür.”**(1)

Bir şey varlık sahasına çıkmışsa, onun var olması yoklukta kalmasına tercih edilmiş demektir. Bu tercih ise ancak varlığı vâcip olan Allah'ın iradesiyle gerçekleşir.

Vücub ise imkânın mukabilidir. Allah vacibü'l-vücuddur, yani Onun varlığı zatından olup, yokluğu imkânsızdır. Vücub dairesi denildiğinde Onun zati, şununatı, sıfatları, isimleri ve fiilleri anlaşılır.

(1) Nursi, Sözlür, s. 678.